

Scepticisme over heropening Zwarte Zee om Oekraïense export mogelijk te maken

Rusland en Turkije werken aan een plan om de uitvoer van graan uit Oekraïense havens mogelijk te maken. Beide landen gaat hierover deze week weer aan tafel, maar experts plaatsen ernstige vraagtekens bij de voornemens. “Eerst zien, dan geloven”, zegt Vlaming Tom Van Goey die in Oekraïne boert en met de nieuwe oogst in het vooruitzicht zijn huidige voorraad probeert weg te werken. De oorlog in Oekraïne en het geblokkeerde graan brengen de voedselvoorziening in gevaar in het Midden-Oosten en in Noord-Afrikaanse landen. Een heropstart van de Oekraïense export zal deze dreiging vermoedelijk niet meteen het hoofd bieden. Daarvoor is de prijs immers cruciaal.

🕒 7 JUNI 2022 – LAATSTE UPDATE 7 JUNI 2022 20:45

Lees meer over:

[wereld](#)

[graan](#)

[honger](#)

[Oorlog Oekraïne](#)

Turkije en Rusland hebben eerder deze week een voorlopige overeenkomst afgesloten om de export van Oekraïens graan mogelijk te maken via de Zwarte Zee. Dat schrijft het persagentschap Bloomberg en ook de Russische krant "Izvestia". Volgens deze bronnen zou Turkije zich inzetten voor het ontmijnen van het kustgebied en gaat het ook graanschepen begeleiden tot in de neutrale wateren van de Zwarte Zee. Nadien zouden Russische oorlogsschepen de graanboten begeleiden tot de Bosporus, de verbinding tussen de Zwarte Zee en de Middellandse Zee.

De heropstart van de graanexport uit Oekraïne zou goed nieuws betekenen voor Oekraïne en de rest van de wereld. Oekraïne is de vijfde grootste tarwe-exporteur van de wereld en vooral armere regio's in Noord-Afrika en het Midden-Oosten zijn belangrijke bestemmingen van het Oekraïense graan. De Verenigde Naties vrezen vooral in deze Afrikaanse landen een "orkaan van hongersnood" als de huidige situatie aanhoudt en de graanprijzen op hetzelfde niveau blijven liggen. Ook politieke onrusten als gevolg van hongersnood kunnen niet uitgesloten worden.

Niet allen de voedselvoorziening op korte termijn is in gevaar, ook op middellange termijn zijn de logistieke problemen in Oekraïne funest. Sinds de Russische inval eind februari is de export vanuit het Slavische land zo goed als stilgevallen. Voorraden van naar schatting 20 miljoen ton liggen te wachten op transport per boot en dreigen op termijn te bederven. Bovendien bemoeilijken de huidige voorraden de opslag van de volgende oogst: in juli wordt wintertarwe en zonnebloem geoogst.

Vlaming probeert opslagloods leeg te krijgen

De Antwerpenaar Tom Van Goey, die in Oekraïne 3.000 hectare grond bewerkt, ervaart deze logistieke problemen aan den lijve. Het bedrijf heeft nog 850 ton zonnebloempitten liggen en nog 1.800 ton maïs. Dat moet voor juli de deur uit om de opslag van de volgende oogst mogelijk te maken. In juli verwacht Van Goey 2.000 ton koolzaad en 4.000 ton wintertarwe en erna komen er weer zonnebloemen en maïs. “Ik heb een contract gesloten voor 500 ton zonnebloemen die we deze week uitleveren en ook de maïs geraken we wel kwijt aan grote Oekraïense spelers.” Door de logistieke problemen moet hij wel genoeg nemen met de helft de prijs op de wereldmarkt.

Logistieke alternatieven voor de export van graan ziet hij niet. Eerdere proeven met treintransport naar Europa moest hij staken wegens de complexiteit van treinvervoer. Ook wegvervoer is zeker op dit moment geen alternatief, simpelweg omdat de weg niet de capaciteit heeft van het water. “Daarnaast nemen de controles aan de grens veel tijd in beslag en moet een truck tot vijf dagen wachten voordat hij alle grenscontroles doorlopen heeft”, aldus Van Goey die stelt dat de Europese Unie de import-eisen voor landbouwproducten uit Oekraïne dringend moet aanpassen om de export over de weg te vergemakkelijken.

Hij is ook sceptisch over de vermeende overeenkomst tussen Rusland en Turkije waar Oekraïne als exporterend land niet eens bij betrokken was. “Rusland heeft 10 dagen geleden een belangrijke spoorwegbrug richting Bulgarije en Roemenië ter hoogte van Odessa gebombardeerd met het gevolg dat de exportcapaciteit over het spoor weer zwaar onderuit is. Waarom zullen ze nu ineens als redder van de wereld willen optreden? Het zijn gewoon weer leugens en afleidingsmanoeuvres.”

Daarnaast mist Van Goey de concrete cijfers in de berichtgeving rondom het Turkije-Ruslandplan. “Ze spreken enkel over Odessa. Waarom niet over Mykolaev? Deze haven is niet in Russische handen. En om hoeveel boten gaat deze overeenkomst? Als we de 20 miljoen ton in de Oekraïense graanschuren voor de komende tarwe in de zomer weg moeten hebben, moeten er meer dan 300 schepen beladen worden, ik geloof er niks van.”

“Rusland gebruikt voedselnood als wapen”

Dat het wel eens een marketingstunt zou kunnen zijn en dat het met het imago van Poetin slecht gesteld is, blijkt ook uit de woorden van Charles Michel, voorzitter van de Europese Raad. Hij beschuldigde Rusland ervan graan als wapen te gebruiken. “De dramatische gevolgen van de Russische oorlog drijven de voedselprijzen omhoog, duwen mensen in de armoede en destabiliseren hele regio’s. Rusland is als enige verantwoordelijk voor de wereldwijde voedselcrisis. Ondanks de laster- en desinformatiecampagne van het Kremlin.”

Michel zegt dat het de Russische oorlogsschepen zijn die de export blokkeren. “Het zijn de Russische tanks, bommen en mijnen die voorkomen dat de Oekraïners hun velden kunnen beplanten of kunnen oogsten. Tegelijk viseert Rusland bewust graanopslagplaatsen en stelen ze Oekraïens graan.” Nog maar een paar dagen geleden zouden de Russen een graanopslag in de Oekraïense havenstad Mykolaev gebombardeerd hebben. “Dit is grote aanval op de wereld voedselvoorziening”, schreef de Nederlandse boer Kees Huizinga, die meer dan 15.000 hectare bewerkt in Oekraïne, toen op social media.

Er zijn al lange tijd hardnekkige geruchten dat de Russen graan en ook landbouwvoertuigen uit Oekraïne stelen en het elders lokaliseren of op de markt brengen. Ondertussen zouden ook de signalen toenemen dat het gestolen graan door de Russen in Syrië en Noord-Afrikaanse landen verkocht wordt en zo als diplomatiek wapen wordt ingezet. Volgens de New York Times zou de Verenigde Staten meer dan 10 Afrikaanse landen gewaarschuwd hebben dat Rusland “gestolen Oekraïens graan” probeert te verkopen.

Graanprijs hoog door speculatie

Zelfs al komt de Oekraïense graanvoorraad op de wereldmarkt, dan is het sterk de vraag of hiermee de gevreesde hongersnoden in Afrika voorkomen kunnen worden. Experts stellen in De Tijd dat niet de bevroren voorraden in Oekraïne de problemen veroorzaken, maar wel de graanprijzen die door de oorlog in Oekraïne naar ongekende hoogtes zijn gestegen. “Het draait niet om de beschikbaarheid van voedsel, maar om koopkracht en hoe het voedsel verdeeld wordt. De wereldwijde productie en voorraden zijn groot genoeg om het gemis van graan uit Oekraïne op te vangen”, citeert de zakenkrant Bart de Steenhuijsen Piters, onderzoeker voedselsystemen aan de Nederlandse universiteit van Wageningen.

“**Ook al herstart de Oekraïense export, de graanprijzen zullen hoog blijven omdat we niet weten wat er de komende tijd met de tarwe zal gebeuren**”

Bart de Steenhuijsen Piters - Universiteit van Wageningen

Hij stelt dat de hoge graanprijzen het gevolg zijn van speculatie en hamstergedrag van een aantal grote handelaars die de graanmarkt domineren en zo de prijzen opdrijven. Volgens Piters zal een evacuatie van het Oekraïense graan de prijs op de wereldmarkt niet doen kelderen. “De prijs zal hoog blijven omdat we niet weten wat er de komende tijd met de tarwe zal gebeuren.”

Het is deze hoge prijs die arme landen in het Midden-Oosten en Afrika parten speelt. Piters haalt in De Tijd het voorbeeld van Soedan aan dat voor 80 procent afhankelijk is van importgraan, vooral uit Rusland en Oekraïne. “Het moet de graan aankopen bij grote graanbedrijven tegen de huidige marktprijzen. Dat kan Soedan niet betalen. Het graan is er wel, maar het is te duur”, besluit hij.

Bron: Eigen berichtgeving / Belga / De Tijd

VILT vzw

Koning Albert II Laan 35
1000 Brussel
Belgium

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

© 2024 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra